

změněn ani zrušen (§ 53 dotč. zák.). Nemá tudíž významu, že Ústřední sociální pojišťovna vydala za souhlasu organizací zaměstnanců služební a disciplinární řád, podle něhož si musí zaměstnanec za nemoci dáti započísti na plat polovici nemocenského, neboť smluvní ustanovení, příčící se velícím předpisům zákona, jsou neplatná a platí zaměstnancům příznivější ustanovení zákona (§ 56 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.).

Čís. 16596.

Těž veřejná obchodní společnost (čl. 85 a další obch. zák.) jest zásadně odpovědná za škodu způsobenou trestnými činy, jichž se dopustil jménem společnosti veřejný společník nebo úředník oprávněný za společnost jednati.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1937, Rv II 554/37.)

Žalobce, jenž byl od roku 1926 do roku 1932 zástupcem na provisi žalované veřejné obchodní společnosti K. a R. J. v B., se na žalované domáhá mimo jiné i zaplacení 200.000 Kč s přísl. z důvodu náhrady škody. Podle žalobcova přednesu učinila žalovaná zcela bezdůvodně proti žalobci u státního zastupitelství v P. trestní oznámení pro čtyřnásobnou zpronevěru a u četnictva v K. pro zpronevěru motocyklu, dále prý způsobila buď sama, nebo úmyslně trpěla, aby žalobce byl označen v souvislosti se žalovanou stranou veřejně v novinách »M.« za podvodníka. Na toto udání bylo proti žalobci zavedeno trestní řízení u okresního soudu v S., které se skončilo pravoplatným osvobozením žalobce rozsudkem ze dne 11. července 1934 a rozsudkem krajského soudu v L. ze dne 19. října 1934. Tím zničila žalovaná žalobci úplně jeho existenci, uškodila mu na pověsti a cti a zkazila mu úvěr. Domáhá se proto na žalované plného dostiučinění, a to za zničení existence po dobu 10 let žádá žalobce ročně 12.000 Kč, za pokažení úvěru, pověsti a cti požaduje pak žalobce immateriální škodu 80.000 Kč. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Nároku na náhradu škody 200.000 Kč s přísl. se žalobce domáhá proto, že mu žalovaná firma K. a R. J. v B. způsobila škodu tím, že na něho bezdůvodně učinila trestní oznámení pro čtyřnásobnou zpronevěru, pro zpronevěru motocyklu a dále, že buď sama způsobila, nebo úmyslně trpěla, aby žalobce byl označen v souvislosti s žalovanou v »M.« novinách, tedy veřejně za podvodníka. Tomu nároku nebylo právem vyhověno, neboť jde o nárok na náhradu škody ex delicto, žalovanou však je firma K. a R. J. v B., která je veřejnou společností a jež proto nemůže býti podmínkou trestného činu, nýbrž tím může býti jen osoba fysická.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu další jednání a nové rozhodnutí.

D ů v o d y:

Odvolací soud nevyhověl žalobní žádosti co do částky 200.000 Kč požadované z důvodu náhrady škody jen proto, že jde o nárok na náhradu škody z nedovoleného činu (ex delicto) a že žalovnou jest firma K. a R. J., která je veřejnou společností a jež prý proto nemůže býti podmětem trestného činu, nýbrž jen osoba fyzická. Tento právní názor odvolacího soudu nelze však schváliti. Podle stálého rozhodování nejvyššího soudu odpovídají hromadné osoby při závazku z náhrady škody za své representanty, t. j. za osoby, jež jsou podle jejího útvaru, podle zákona nebo stanov povolány k jejímu řízení nebo zastupování bezpodmínečně, a za pomocníky stejně jako osoby přirozené. Pro stručnost se odkazuje jen k rozh. č. 4240, 2288, 1076 a j. Sb. n. s. V souzené věci nebylo namítáno, že žalovaná firma není za trestní oznámení a tvrzené ublížení na cti žalobci odpovědna, ježto jde o trestné činy, a zvláště nebylo namítáno, že činy, o kteréž jde, nebyly spáchány společníky, anebo jedním ze společníků firmy, anebo úředníkem oprávněným za firmu jednati. Odvolací soud vsunuje proto do sporu procesní látku, která ani nebyla na přetřes přivedena žádnou ze stran, nedbaje toho, že se takový postup příčí projednací zásadě, již je ovládáno civilní soudní řízení, a mimo to je právní názor odvolacího soudu též mylný. (Viz též Kom. k obchod. zák. od Stauba-Piska k čl. 114 pod § 5.) Vycházejí z mylného nazírání na věc neobíral se však odvolací soud uplatňovanými odvolacími důvody, neučinil potřebná skutková zjištění a vůbec nevyřídil odvolání (§ 503 č. 2 c. ř. s.). Věc není proto zralá k rozhodnutí (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 16597.

Slíbil-li zaměstnavatel zaměstnanci ve služební smlouvě, sjednané s doložkou o nesoutěžení, odměnu za to, že nebude určitou dobu po rozvázání pracovního poměru vyvíjeti konkurenční činnost, náleží předčasně a bezdůvodně propuštěnému zaměstnanci řečená odměna v e d l e nároku na náhradu škody za předčasné a bezdůvodné propuštění.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1937, Rv II 749/37.)

Podle služební smlouvy z 5. července 1926, sjednané mezi žalovanou firmou a žalobcem, byla ujednána úmluva o nesoutěžení na dobu dvou let v Německu a v Československu, a žalovaná se zavázala platiti žalobci odškodné za konkurenční zákaz ve výši posledního měsíčního platu, t. j. 1.986 RM. Dotčená částka se měla poměrně snížit o ty částky, které by si žalobce vydělal v Německu a Československé republice. Žalobce nevyvinul v uvedených státech žádnou výdělečnou činnost a neměl tam vůbec žádných příjmů. Ježto byl žalovanou bezdůvodně předčasně propuštěn, domáhá se žalobce ve spojených žalobách Cpr 3/37,